

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 60/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, Bratislava, zastúpeného por. Mgr. A. P., poverenou štátnou zamestnankyňou Služobného úradu Ministerstva obrany Slovenskej republiky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10S 166/2006-93 z 13. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ministerstva obrany Slovenskej republiky o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2008 doručená sťažnosť Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 S 166/2006-93 z 13. mája 2008.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že v postavení žalovaného bol účastníkom konania v právnej veci žalobkyne Z. M., Ž., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Vyššej vojenskej správy Banská Bystrica č. p. OÚ-66-69-7/2006 z 20. apríla 2006, vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 10S/166/2006.

Podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd 13. mája 2008 vydal rozsudok, ktorým podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie Vyššej vojenskej správy Banská Bystrica č. p. OÚ-66-69-7/2006 z 20. apríla 2006, ako aj rozhodnutie Územnej vojenskej správy Žilina č. p. OÚ-N-5-101/2005 z 1. februára 2006, ktorým došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním žalobkyne podľa ustanovenia § 40 ods. 2 písm. b) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), a vec vrátil sťažovateľovi na ďalšie konanie.

Ako sťažovateľ konštatoval, z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že neexistenciu prejavu vôle štátneho zamestnanca nemožno nahradiť žiadnym spôsobom, pretože zákon o štátnej službe takýto postup neumožňuje. Krajský súd taktiež argumentoval tým, že nie je prípustné vyvodzovať z neexistencie voľných štátnozamestnaneckých miest v služobnom úrade právo skončiť štátnozamestnanecký pomer z dôvodu podľa § 40 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe.

Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd svojím rozhodnutím nastolil nespravodlivý právny stav, pretože naďalej ponechal Z. M. v štátnozamestnaneckom pomere aj napriek tomu, že jej štátnozamestnanecké miesto bolo zrušené v systematizácii, t. j. že reálne neexistuje. Svojím rozhodnutím krajský súd spôsobil, že pani M. je naďalej štátnou zamestnankyňou Územnej vojenskej správy Žilina, avšak bez štátnozamestnaneckého miesta.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd porušil jeho právo na súdnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo Ministerstva obrany Slovenskej republiky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci spravodlivo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10S/166/2006-93 z 13. mája 2008 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 S/166/2006-93 z 13. mája 2008 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodovanie.“

Sťažovateľ taktiež žiadal, aby ústavný súd prerokoval jeho sťažnosť prednostne, z dôvodu naliehavosti veci. Sťažovateľ pritom argumentoval, že krajský súd vydaním rozsudku č. k. 10 S/166/2006-93 z 13. mája 2008 nastolil taký právny stav, ktorý je pre neho objektívne nerealizovateľný, t. j. ponechal Z. M. v štátnozamestnaneckom pomere aj napriek tomu, že jej štátnozamestnanecké miesto bolo v roku 2005 zrušené v systematizácii.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu. Podľa jeho tvrdenia proti rozsudku krajského súdu č. k. 10 S/166/2006-93 z 13. mája 2008 nie je prípustné podať odvolanie. Rovnako nie je prípustné ani podanie dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pretože v uvedenom prípade nejde o právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Dokonca nie je možné podať ani mimoriadne dovolanie prostredníctvom generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preskúmal jej opodstatnenosť najmä z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd skúmal, či krajský súd napadnutým rozsudkom porušil základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu a v nadväznosti na toto rozhodnutie aj právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Ústavný súd k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu uviedol, že podstatou námietok sťažovateľa je odlišné právne posúdenie veci krajským súdom oproti právnomu názoru, ktorý sťažovateľ zastáva. Túto skutočnosť sťažovateľ vníma ako porušenie označených základných práv.

Článok 46 ods. 1 ústavy je východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľ namieta, sa možno domáhať len v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ústavy). Súdna ochrana je rozdelená tak, aby zodpovedala ústavou vymedzenej právomoci medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Právo na súdnu ochranu treba preto uplatniť v tom systéme súdnej moci, ktorému konkrétna vec patrí do rozhodovacej právomoci. Pri uplatňovaní práva na súdnu ochranu si nemožno voľne vyberať nielen medzi všeobecnými súdmi, ale ani medzi ústavným súdom a všeobecnými súdmi. Pri nespokojnosti s konaním a rozhodnutím všeobecných súdov sa možno domáhať nápravy (vrátane zrušenia rozhodnutia) prostredníctvom riadnych a v niektorých prípadoch aj mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci uzavretej sústavy týchto súdov. Tým je zabezpečené právo na širokú súdnu ochranu, ktorú súdy poskytujú v medziach a spôsobom a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (II. ÚS 1/95).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak

by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04, III. ÚS 107/05). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napraviteľné účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Z obsahu žiadneho zo sťažovateľom označených základných práv nemožno vyvodiť záver, že účastník konania má právo byť pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 82/04). Podľa názoru ústavného súdu namietané rozhodnutie krajského súdu znaky arbitrárnosti ani svojvoľnosti nemá. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) vrátane návrhu o námietke zaujatosti, alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Vyššej vojenskej správy Banská Bystrica č. p.

OÚ-66-69-7/2006 konal a rozhodol podľa ustanovenia § 250j) ods. 2 písm. c) a d) OSP krajský súd. Nespokojnosť sťažovateľa s obsahom rozhodnutia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu č. k. 10 S/166/2006-93 z 13. mája 2008 obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov na odôvodnenie jeho výroku, ústavný súd nezistil ani porušenie ústavnoprocených princípov konania pred týmto súdom podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy a tiež nezistil, že by závery krajského súdu v konaní boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo nepriaznivým výsledkom v neprospech sťažovateľa, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a s porušovaním jeho princípov.

Sťažovateľ tiež tvrdil, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo aj tým, že *„Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 10S/166/2006-93 zo dňa 13.mája 2008 odňal Ministerstvu obrany Slovenskej republiky právo obrátiť sa na všeobecný súd podľa citovaných článkov Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko pri vydaní rozhodnutia použil zákonné dôvody uvedené v ustanovení § 250j ods. 2 písm. c) a d) Občianskeho súdneho poriadku, ktoré neboli objektívne dané, a tým odňal Ministerstvu obrany Slovenskej republiky možnosť podať odvolanie proti rozsudku v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku“*.

Uvedenou námietkou porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa však ústavný súd nezaoberal, pretože mu v tom bránili princípy sebaobmedzenia a subsidiarity.

Ústavný súd v závere konštatuje, že postupom a rozhodnutím napadnutého orgánu súdnej moci nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu ústavou garantovaných práv, pretože sťažovateľ ešte sám bude vo veci konať a rozhodovať v zmysle intencií zrušujúceho rozsudku krajského súdu. Vychádzajúc z týchto faktov dospel ústavný súd k záveru, že

sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označeného právoplatného rozhodnutia vyplýva z čl. 127 ods. 2 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba v tom prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia základných práv sťažovateľa. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie (petite sťažnosti) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2009